

1 Wat zijn de voorwaarden voor een echtscheiding?

Een van de echtgenoten of beide echtgenoten samen kunnen om een echtscheiding verzoeken. De echtscheiding moet in bepaalde omstandigheden worden voorafgegaan door een bedenktijd van zes maanden. Dat is het geval:

indien beide echtgenoten daarom verzoeken;

indien een van de echtgenoten permanent samenleeft met een kind van hen beiden dat jonger is dan 16 jaar en waarover die echtgeno(o)t(e) de voogdij heeft, of

indien slechts één van de echtgenoten wenst dat het huwelijk wordt ontbonden.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen hebben echtparen waarop de bovenstaande punten van toepassing zijn echter het recht om te scheiden zonder de bedenktijd in acht te hoeven nemen. Dat is het geval wanneer het echtpaar twee jaar gescheiden van tafel en bed leeft. Een echtgeno(o)t(e) heeft ook het recht om te scheiden zonder bedenktijd indien het waarschijnlijk wordt geacht dat de echtgeno(o)t(e) gedwongen in het huwelijk is getreden of vóór de leeftijd van 18 jaar zonder de vereiste officiële toestemming in het huwelijk is getreden. Indien het huwelijk is gesloten terwijl de echtgenoten naaste verwanten zijn of een van de echtgenoten reeds was getrouwd of een partner in een geregistreerd partnerschap was en het eerdere huwelijk of partnerschap niet is ontbonden, heeft elk van de echtgenoten het recht om zonder bedenktijd te scheiden.

2 Welke echtscheidingsgronden bestaan er?

Een echtgeno(o)t(e) heeft altijd het recht om een echtscheidingsvonnis te verkrijgen en hoeft daarvoor geen bijzondere gronden aan te voeren.

3 Wat zijn de juridische gevolgen van een echtscheiding als het gaat om:

3.1 de persoonlijke relatie tussen de echtgenoten (bijvoorbeeld de achternaam)?

Indien een van de echtgenoten de achternaam van de andere echtgeno(o)t(e) heeft aangenomen, heeft die echtgeno(o)t(e) het recht om de laatste achternaam die hij of zij voorafgaand aan het huwelijk gebruikte, weer aan te nemen.

3.2 de verdeling van het vermogen van de echtgenoten?

Na de echtscheiding moeten de bezittingen van het echtpaar onderling worden verdeeld. Het algemene beginsel is dat de boedel gelijkelijk wordt verdeeld over de echtgenoten. De reden voor de ontbinding van het huwelijk is niet van belang voor de verdeling van de boedel over de echtgenoten.

3.3 de minderjarige kinderen uit het huwelijk?

Na een echtscheiding houden beide echtgenoten automatisch gezamenlijk de voogdij over hun kinderen. De gezamenlijke voogdij kan echter door een rechtbank worden beëindigd:

op eigen initiatief van de rechtbank, indien de rechtbank van oordeel is dat gezamenlijke voogdij duidelijk onverenigbaar is met het beste belang van het kind, of

op verzoek van het kind, indien de rechtbank tot de conclusie komt dat het belang van het kind het best wordt gediend door een van de echtgenoten de exclusieve voogdij over het kind te geven.

Indien beide echtgenoten verzoeken om beëindiging van de gezamenlijke voogdij, is de rechtbank verplicht om het verzoek in te willigen.

Beide ouders zijn verantwoordelijk voor het levensonderhoud van hun kind. De ouder die niet samenleeft met het kind vervult de onderhoudsplicht door onderhoudsalimentatie voor het kind te betalen aan de andere ouder.

3.4 de verplichting om alimentatie te betalen aan de andere echtgenoot?

Na de echtscheiding is elke echtgeno(o)t(e) verantwoordelijk voor het eigen levensonderhoud. Uitzonderingen zijn alleen in bepaalde bijzondere situaties van toepassing, bijvoorbeeld wanneer een echtgeno(o)t(e) moeite heeft om in zijn of haar eigen levensonderhoud te voorzien nadat een langdurig huwelijk is ontbonden of wanneer er andere bijzondere gronden zijn.

4 Wat betekent "scheiding van tafel en bed" in de praktijk?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake scheiding van tafel en bed.

5 Wat zijn de gronden voor een "scheiding van tafel en bed"?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake scheiding van tafel en bed.

6 Wat zijn de juridische gevolgen van een "scheiding van tafel en bed"?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake scheiding van tafel en bed.

7 Wat betekent "nietigverklaring van het huwelijk" in het huwelijk in de praktijk?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake nietigverklaring van een huwelijk. Een huwelijk wordt ontbonden als gevolg van het overlijden van een van de echtgenoten of als een rechtbank de echtscheiding uitspreekt.

8 Wat zijn de gronden voor nietigverklaring van het huwelijk?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake nietigverklaring van een huwelijk.

9 Wat zijn de juridische gevolgen van de nietigverklaring van het huwelijk?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake nietigverklaring van een huwelijk.

10 Bestaan er alternatieve mogelijkheden om problemen die samenhangen met een echtscheiding op te lossen, zonder dat de rechter wordt ingeschakeld?

Alleen de rechtbank kan tot ontbinding van het huwelijk door echtscheiding besluiten. Er bestaan echter alternatieve mogelijkheden om een oplossing te vinden voor de verschillende problemen die in verband met een scheiding kunnen ontstaan.

De echtgenoten kunnen zogeheten "gezinsbemiddeling" krijgen. Deze dienst is gericht op het vinden van oplossingen voor conflicten tussen samenlevende partners. Op deze wijze kunnen echtparen hulp krijgen bij het oplossen van hun problemen en conflicten, zodat het huwelijk in stand kan worden gehouden. Indien er feitelijk reeds sprake is van scheiding van tafel en bed, kan gezinsbemiddeling helpen om het conflict te verzachten en het mogelijk te maken dat de ouders gezamenlijk hun rol van ouders vervullen. Gezinsbemiddeling wordt aangeboden door de (plaatselijke) overheid, kerkelijke organen en andere personen. Lokale autoriteiten moeten ervoor zorgen dat gezinsbemiddeling wordt aangeboden aan eenieder die daarom verzoekt.

Ook hebben de echtgenoten het recht op zogenoemde "samenwerkingsgesprekken". Deze gesprekken hebben niet zozeer betrekking op de relatie tussen de volwassenen, maar op de kinderen. Samenwerkingsgesprekken zijn primair bedoeld om overeenstemming te bereiken over problemen die verband houden met de voogdij over de kinderen, de vraag waar de kinderen zullen wonen en de toegang tot de kinderen. Op de samenwerkingsgesprekken wordt toezicht gehouden door deskundigen. Lokale autoriteiten moeten ervoor zorgen dat samenwerkingsgesprekken worden aangeboden aan eenieder die daarom verzoekt.

Indien de echtgenoten iets willen veranderen met betrekking tot de voogdij over hun kinderen, de plaats waar de kinderen zullen wonen en de toegang tot de kinderen, kunnen ze daarover een overeenkomst sluiten. Deze overeenkomst moet worden goedgekeurd door de commissie voor sociaal welzijn van de lokale autoriteiten.

11 Waar moet het verzoek tot echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk worden ingediend? Aan welke formaliteiten moet worden voldaan en welke documenten moeten bij het verzoek worden gevoegd?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van een huwelijk.

De eerste voorwaarde voor het indienen van een echtscheidingsverzoek bij een Zweedse rechtbank is dat de Zweedse rechtbank bevoegd moet zijn om de zaak te behandelen. Dit is uiteraard het geval wanneer beide echtgenoten Zweeds staatsburger zijn en in Zweden wonen. De Zweedse rechtbanken hebben ook rechtsbevoegdheid in de volgende gevallen:

wanneer beide echtgenoten Zweeds staatsburger zijn;

wanneer de verzoeker Zweeds staatsburger is en in Zweden woont of eerder in Zweden heeft gewoond na zijn of haar achttiende verjaardag;

wanneer de verzoeker geen Zweeds staatsburger is, maar ten minste een jaar in Zweden woont, of

wanneer de gedaagde in Zweden woont.

Indien is aangetoond dat een Zweedse rechtbank rechtsbevoegdheid heeft om de echtscheidingsprocedure te behandelen, wordt de zaak behandeld door de Zweedse arrondissementsrechtbank ("tingsrätt") binnen het arrondissement waar een van de echtgenoten woont. Indien geen van beiden in Zweden woont, wordt de zaak behandeld door de arrondissementsrechtbank van Stockholm ("Stockholms tingsrätt").

Er zijn twee manieren om een echtscheidingszaak aanhangig te maken bij de arrondissementsrechtbank. Als beide echtgenoten willen scheiden, kunnen ze een gezamenlijk verzoek indienen. Indien slechts één van hen wil scheiden, moet de echtgeno(o)t(e) die wil scheiden een verzoek tot dagvaarding bij de arrondissementsrechtbank indienen. In beide gevallen moeten kopieën van de geboorteakten worden bijgevoegd. Deze kunnen worden verkregen van de Zweedse belastingdienst ("Skatteverket").

12 Kan ik in aanmerking komen voor rechtsbijstand om de kosten van de procedure te dekken?

In een zaak die betrekking heeft op een echtscheiding en daarmee verband houdende kwesties kan rechtsbijstand alleen worden toegekend indien er *bijzondere gronden* zijn.

13 Kan beroep worden ingesteld tegen een beslissing over de echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk?

Het Zweedse recht kent geen bepalingen inzake scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van een huwelijk.

Ja, tegen een gerechtelijk echtscheidingsbesluit kan beroep worden ingesteld.

14 Wat moet ik doen om een door een rechtbank in een andere lidstaat gewezen beslissing over echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk in Nederland te laten erkennen?

Volgens Verordening (EG) nr. 2201/2003 [LINK INVOEGEN] betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 (de Brussel II-verordening), moet een in een lidstaat gewezen vonnis in de andere lidstaten worden erkend zonder dat daarvoor enigerlei speciale procedure is vereist. Er zijn echter gronden voor niet-erkenning.

De belangrijkste regel van de Brussel II-verordening is dat een rechterlijke beslissing tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed of nietigverklaring van het huwelijk die is uitgesproken in een andere lidstaat automatisch dezelfde behandeling moet krijgen en dezelfde rechtsgevolgen moet hebben als een gelijkwaardige Zweedse beslissing. Hoewel de verordening derhalve is gebaseerd op het beginsel van wederzijdse erkenning, is het voor een belanghebbende partij nog steeds mogelijk om een verklaring te verkrijgen dat een buitenlands vonnis al dan niet wordt erkend in Zweden. Een dergelijke verklaring kan worden aangevraagd bij het Zweedse hof van beroep ("Svea hovrätt"), dat in dit stadium een beslissing over de aanvraag neemt zonder de wederpartij te raadplegen.

15 Tot welk gerecht moet ik mij wenden om bezwaar te maken tegen de erkenning van een door een rechtbank in een andere lidstaat gewezen beslissing over echtscheiding/scheiding van tafel en bed/nietigverklaring van het huwelijk? Welke procedure is in dit geval van toepassing?

Om gebruik te kunnen maken van de door de Brussel II-verordening geboden mogelijkheid om een verklaring te verkrijgen dat een buitenlands vonnis in Zweden wordt erkend, moet een verzoek worden ingediend bij het Zweedse hof van beroep ("Svea hovrätt") (zie ook het antwoord op vraag 14 hierboven) [LINK NAAR VRAAG 14 HIERBOVEN INVOEGEN]. Indien het Zweedse hof van beroep in een dergelijke procedure heeft verklaard dat het vonnis in kwestie in Zweden wordt erkend, kan de andere partij een verzoek tot herziening van deze beslissing indienen. Een herzieningsverzoek moet worden ingediend bij het Zweedse hof van beroep, dat in het vervolg van de procedure beide partijen zal horen. Vervolgens kan bij het Zweedse hooggerechtshof ("Högsta domstolen") beroep tegen de beslissing van het hof van beroep op het verzoek om herziening worden ingesteld.

16 Wat is het toepasselijk recht in een echtscheidingsproces tussen echtgenoten die niet in Nederland wonen of een verschillende nationaliteit hebben?

Een verzoek om echtscheiding dat wordt behandeld door een Zweedse rechtbank moet altijd worden onderzocht op basis van het Zweedse recht (het *lex fori-beginsel*).

In bepaalde gevallen moeten echter ook bepalingen van buitenlands recht in aanmerking worden genomen. Dit is van toepassing op de volgende gevallen:

Wanneer beide echtgenoten buitenlands staatsburger zijn en geen van beiden ten minste een jaar in Zweden heeft gewoond, kan een beslissing tot echtscheiding niet worden gegeven tegen de wens van een van de echtgenoten indien daarvoor geen gronden bestaan in het recht van de staat waarvan een van beide echtgenoten onderdaan is of beiden dat zijn.

Wanneer beide echtgenoten buitenlands staatsburger zijn en een van hen stelt dat er geen gronden voor ontbinding van het huwelijk bestaan volgens het recht van de staat waarvan hij of zij een onderdaan is, kan een beslissing tot echtscheiding niet worden gegeven indien er, met inachtneming van de belangen van de echtgeno(o)t(e) of de kinderen van beide echtgenoten, specifieke gronden zijn om niet tot een dergelijke beslissing te komen.

Benadrukt moet worden dat het ook in beide hierboven beschreven gevallen zuiver een kwestie van het toepassen van het Zweedse recht is, maar met een zekere mate van bescherming om te voorkomen dat een beslissing tot echtscheiding krachtens het Zweedse recht wordt uitgesproken in gevallen dat de echtgenoten een zwakke band met Zweden hebben en er ernstige gronden bestaan om een dergelijke beslissing niet te geven.

Laatste update: 21/12/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.